

ხელოვნური ინტელექტის შემქმნელზე სისხლისსამართლებრივი
პასუხისმგებლობის გავრცელების პერსპექტივა ქართულ სისხლის
სამართალში

ლიზი გეთიაშვილი

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
სკოლაში სისხლის სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნების შესაბამისად*

სისხლის სამართლის სამაგისტრო პროგრამა

ნაშრომის ხელმძღვანელი: ბაჩანა ჯიშკარიანი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2026

განაცხადი:

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ლიზი გეთიაშვილი

19.06.2026

აბსტრაქტი

ტექნოლოგიურმა პროგრესმა და ხელოვნური ინტელექტი (Artificial Intelligence - AI) სისტემების ყოველდღიურ ცხოვრებაში ინტეგრაციამ თანამედროვე სამართალი ახალი გამოწვევის წინაშე დააყენა. განსაკუთრებით აქტუალურია საკითხი, ვის უნდა დაეკისროს სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა იმ ზიანისთვის, რომელიც ხელოვნური ინტელექტის მიერ მიღებულმა გადაწყვეტილებამ ან მოქმედებამ შეიძლება გამოიწვიოს. წინამდებარე ნაშრომი ეხება საკითხს, ხელოვნური ინტელექტის მიერ მიყენებული ზიანისთვის მის შემქმნელზე სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის გავრცელების პერსპექტივას და ფარგლებს ქართული სისხლის სამართლის კონტექსტში.

ნაშრომის კვლევის მიზანს წარმოადგენს ანალიზი, რამდენად თავსებადია მოქმედი ქართული სისხლის სამართლის კანონმდებლობა, კერძოდ, ბრალის, მიზეზობრივი კავშირისა და ობიექტური შერაცხვის ტრადიციული თეორიები ხელოვნური ინტელექტის სისტემების, ალგორითმის თვითწავლების პროცესთან. ნაშრომში განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა პრობლემას, რამდენად შესაძლებელია დეველოპერის ან პროგრამის შემქმნელის ქმედებასა და ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებით ჩადენილ დანაშაულს შორის მიზეზობრივი კავშირის დადგენა. ასევე, განხილულია „ელექტრონული პირის“, როგორც სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის სუბიექტის ცნების დამკვიდრების პერსპექტივა სამართლის დოქტრინაში.

კვლევაში გამოყენებულია ტრადიციული სამართლის ლიტერატურა და საერთაშორისო-სამართლებრივი აქტები. წარმოდგენილია ევროკავშირის, საქართველოსა და ამერიკის შეერთებული შტატების პრაქტიკის შედარებით-სამართლებრივი ანალიზი, რის საფუძველზეც შეფასებულია ქართული სისხლის სამართლის კანონმდებლობის მზაობა და არსებული ხარვეზები მიმდინარე ტექნოლოგიური პროგრესის საპასუხოდ.

კვლევამ აჩვენა, რომ ხელოვნური ინტელექტის ავტონომიურობის ზრდა ტრადიციული სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის სისტემებისთვის

სირთულეს წარმოადგენს. მიუხედავად იმისა, რომ შესაძლებელია ხელოვნური ინტელექტის შემქმნელის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დადგომა, განსაკუთრებით მაშინ, როდესაც სახეზეა სისტემის უსაფრთხოების სტანდარტების უგულებელყოფა, რაც იწვევს გაუფრთხილებლობით ჩადენილი დანაშაულისათვის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დადგომას. ნაშრომი განიხილავს ხელოვნური ინტელექტის გამოყენებით ჩადენილ შესაძლო განზრახ დანაშაულებს, სადაც AI-ის შემქმნელი წარმოადგენს დანაშაულის ამსრულებელს, ხოლო ხელოვნური ინტელექტი დანაშაულის ჩადენის ხერხს. და ბოლოს, ჩამოყალიბებულია კონკრეტული რეკომენდაციები და ოპტიმალური რეგულირების მოდელი როგორც დოქტრინალური, ისე საკანონმდებლო განვითარებისათვისათვის, რათა საქართველოს კანონმდებლობამ ეფექტურად უპასუხოს ხელოვნური ინტელექტის ეპოქის გამოწვევებს სისხლის სამართალში.

საკვანძო სიტყვები: ხელოვნური ინტელექტი, AI-ის შემქმნელის სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობა, ბრალი, მიზეზობრივი კავშირი, ობიექტური შერაცხვა, გაუფრთხილებლობით ჩადენილი დანაშაული, ავტონომიური სისტემები, „შავი ყუთის“ პრობლემა, გენერაციული ხელოვნური ინტელექტი, ევროკავშირის აქტი ხელოვნური ინტელექტის შესახებ.

Abstract

Technological progress and the integration of Artificial Intelligence (AI) systems into daily life have confronted modern law with new challenges. A particularly topical issue is determining who should be held criminally liable for the harm caused by decisions or actions generated by artificial intelligence. This paper addresses the perspective and scope of extending criminal liability to the creator of artificial intelligence for the harm caused by it within the context of Georgian criminal law.

The research objective of this paper is to analyze the compatibility of current Georgian criminal legislation—specifically traditional theories of guilt, causation, and objective imputation—with the self-learning processes of artificial intelligence systems and algorithms. Special attention is dedicated to the problem of whether it is possible to establish a causal link between the actions of a developer or software creator and a crime committed through the use of artificial intelligence. Furthermore, the paper explores the perspective of establishing the concept of an "electronic person" as a subject of criminal liability within legal doctrine.

The research utilizes traditional legal literature and international legal instruments. It presents a comparative-legal analysis of the practices of the European Union, Georgia, and the United States of America, based on which the readiness and existing gaps of Georgian criminal legislation are evaluated in response to ongoing technological progress.

The study demonstrates that the increasing autonomy of artificial intelligence poses a significant difficulty for traditional systems of criminal liability. Nevertheless, it is possible for the creator of artificial intelligence to incur criminal liability, particularly when safety standards of the system are disregarded, thereby resulting in criminal liability for crimes committed by negligence. The paper also examines potential intentional crimes committed using artificial intelligence, where the creator of the AI acts as the perpetrator of the crime and the artificial intelligence serves as the means of committing the offense. Finally, concrete recommendations and an optimal regulatory model are formulated for both doctrinal and legislative development,

enabling Georgian legislation to effectively respond to the challenges of the artificial intelligence era in criminal law.

Keywords: Artificial Intelligence, criminal liability of the AI creator, guilt, causation, objective imputation, crime committed by negligence, autonomous systems, "black box" problem, generative artificial intelligence, EU Artificial Intelligence Act.